

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

quaestio 77. An Inquisitor possit conuocare peritos ad praebendum
consilium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Eadem uerba ad litteram habentur in priuilegijs prædictis Clementis, Alexandri & Urbani Quarti. Præ cunctis, suppresso tamen præcepto obedientiæ, de quo non fit mentio in priuilegijs antelatis.

Qui dicatur periti.

2 Nomine autem peritorum, ut dicit Archidiaconus super c. Ut commissi. in verbo, peritos, intelligit Theologos, Canonistas, & Legistas.

COMMENT. CXXXVI.

Absoluta tractatione de testibus, disputationem de peritis, quos Inquisitores possunt aduocare, aggreditur Emericus: ac primum, an possint aduocari querit, & posse docet.

De materia questionis quæ differuerint.

Et hoc ipsum priuilegiu de cõuocandis peritis, ut assistat Inquisitorib. in causis fidei quoties fuerint requisiti, adnotant Archidiaconus, Ioan. And. Geminianus, Franchus, & alij, in c. ut commissi. de heret. lib. 6. Bernard. Comensis in lucerna verbo, inquisitor. §. 21. Gondissalvus tract. de heret. q. 15. nu. 1. Conradus Brunus lib. 4. de heret. c. 10. Albertinus in cap. quoniam. de heret. lib. 6. q. 10. & alij plerique, quos in re manifesta libenter omitto.

Cur inquisitoribus concessu, ut possint aduocare peritos.

Cur autem inquisitoribus concessum fuerit, ut peritos quoslibet possent aduocare, ut sibi consilium præbeant in sententijs ferendis, docet Auctor Repertorij Inquisitoru verbo, inquisitores. §. quæ est ratio. dicens propierea id factum fuisse, quoniã cum Inquisitores essent Fratres religiosi, in theologia solum periti, iuramentum ignorabãt: & quia in ordine iudiciario facile poterãt decipi, & propterea ab soluere damnandos, & damnare absoluenos; ideo factum ut peritos consulerent, & ad consulendũ, si opus esset, compellerent. inde quoq; factum, ut processus deberent cum Episcopis communicare.

Periti semp aduocandi.

Ceterum quãuis hodie inquisitores sint iurisperiti ut in Hispania, eosdem nihilominus peritos uocare possunt, ac debent: in primis uero theologos, quorum est propositiõnum gradus & qualitates expẽdere: quia, ubi multa consilia, ibi salus, Pro uerb. c. 11. & c. 24. Et recte protulit Marc. Cicero lib. 1. de officijs, dicens: Nec uero alienu est ad eligenda quæ dubitationem afferunt, adhibere doctos homines, uel etiam iurisperitos; & quid de utroque genere officij placeat, exquirere. hæc ille.

Hoc etiã ipsum passim leges admonent. l. vlt. c. de fideicom. l. 3. de ingen. manu. l. 8. §. sed iure. ff. de iuris & facti ignoran. c. de quibus. 20. d. simet.

Periti quando aduocandi.

Periti uero, ut placet Conrado Bruno præcitato loco, non modo cum ferenda est sententia condennatoria, sed etiam in absolutoria uocandi sunt, cui libenter subscribo: item adiungo, non modo uocandos quo tempore sententiæ ferenda sunt, uerum etiam quoties in alijs iudicij actis occurrit aliqua difficultas, uel circa testes, uel circa delatos, aut in alijs quibuscunq; articulis: quod indicant non obscure illa textus uerba, in d. cap. ut commissi. de heret. lib. 6. uidelicet, aduocandi, &c.

QVAESTIO LXXVIII.

An de consilio peritoru ferenda sit ab Episcopo & Inquisitore sententia.

Septuagesima octaua quaestio est: Vtrum Episcopus & Inquisitor teneantur procedere ad sententiam uel condemnationem de prædictorum consilio peritorum?

Respondemus quod sic; ut patet in c. Statuta. §. i. ubi dicitur sic; iubeamus. de hereticis. lib. 6. ubi dicitur sic; iubeamus. & infra: Sive Episcopus sive Inquisitores processerint, ali quibus alijs personis prouidis & honestis, iurisq; peritis (quas ad hoc uocari, & eis per totum processum, super quo deliberandum est se rioste manifestari ac integraliter explicari, & de ipsorum consilio, ad sententiam uel condemnationem procedi uolumus) exprimentur.

COMMENT. CXXXVII.

In hac quaestione, ac in tota etiã hac tractatione de aduocandis peritis, ut de eoru consilio ad sententiã procedatur, illa occurrit præcipua difficultas, hoc loco a me breuiter, & necessario diluenda. An Inquisitores teneantur necessariõ sequi peritorum consilium; an uero sit eis liberum, postquam auerint peritorum sententias, statuere quod ipsi uisum fuerit statuendum; quamquam aut contrariũ sit aut diuersum ab eo quod periti senserunt.

In hac cõtrouersia Albertinus, qui ceteris suis in hac quaestione disputauit in c. quoniã. de heret. lib. 6. q. 10. & tract. de agnos. assertio. q. 26. post multas cõclusiones nu. 11. & seq. adẽ concludit, quod si à lege, canone, uel statuto dicatur, ut aliquid fiat de consilio, uel ex consilio alicuius, tale consiliu omnino requirendum est, & sequendum, ac ei statum, & actus in contrarium celebratus est nullus. cum itaque in causa heresis in beat Romanus Pontifex, ut de peritoru seu cõsultorum cõsiliu ad sententiam procedatur. c. fin. §. iubeamus. de heret. lib. 6. consequitur omnino, ut sit liberum Inquisitoribus ab eorum consilio recedere, nec aliud statuere quã periti definerint, id quod nititur probare fortassis satis infirmis rationibus, quas prudens omitto: quia breuitati studeo, & institutum est mihi certiora tradere, tutiora, & communiora, ut sepe admonui: in eandem sententiam ferri uidetur non obscure hoc loco Emericus, & in principio quaestionis sequentis: & Archidiaconus in c. ut commissi. de heret. lib. 6. in verbo, consilio.

Ceterum, quidquid illi senserint in hoc articulo, ita statuo: inquisitores non debent necessario sequi peritorum aduocatorum, seu cõsultorum consilia, quoniam eorum suffragia, & (ut uulgo loquimur) uota nõ sunt decisina, sed solum consultiua. Primu, quoniam consiliu nõ est de substantia actus. Bald. in l. §. necessitate. C. de bonis quæ lib. nu. 24.

Ab hæc, cõsultores huiusmodi & periti in causa heresi nullam habent iurisdictionem ordinariam, aut delegatam, iuxta doctrinã Bartoli in l. 1. de offic. assessor. & Baldi & Decij in c. si pro debilitate. extra de offic. delegati. et notat plene Iaf. in l. omne officium. nu. 16. ff. de off. assessor. eorum ergo cõsiliu non est necessario sequendum.

Postremo, cõsiliu illius, qui nõ est particeps officij, aut potestatis illius iudicij, cui dat cõsiliu, sufficit si requiratur, ut pulchre docet Ancharanus in c.